

Afrikansk pärla

ÅTERINVANDRAD EFTER 30 ÅR

TEXT & FOTO: MIKAEL FORSLUND.

Tänk er en Volvo 164 E av 1974 års modell med 1973 års kaross, såld 1976 som årsmodell 1975. Låter det rörigt? Lägg då till att bilen inte är byggd i Sverige, utan i Sydafrika så krävs det en förklaring. Falubon Björn Hiertner kan berätta hur det ligger till, han har ett exemplar som motsvarar den här beskrivningen. Mätaren står på endast 6 160 mil.

Genom åren har Volvo haft många fler fabriker än de i Sverige. Företaget har byggt bilar i 25 olika länder, ofta med byggsatser producerade i

Björn har sparat skattekvitton från den sydafrikanska provinsen Transvaal i bilens vindruta.

Inredningen är i toppskick och har vårdats väl genom alla år.

"Bilen är så pass unik att jag är väldigt försiktig med den."

► Göteborg. I Sydafrika fanns en sådan sammansättningsfabrik som tillverkade både Amazon och 140-serien från 60-talet och framåt. Volvos engagemang i landet var dock inte helt okomplicerat och upphörde när oroligheterna där nere kulminerade 1976.

– Bilen har en intressant historia genom sitt ursprung i Afrika, säger Björn Hiertner.

År 1976 infördes handelssanktioner mot landet på grund av Sydafrikas apartheidpolitik. Verksamheten i Volvos fabrik fick läggas ner och bilarna som fanns i lager reades ut. Svensken Henrik Åkerlund arbetade i Sydafrika och passade på att köpa nyss nämnda Volvo för 5 000 Rand, cirka 12 000 kronor. Hemma i Sverige kostade en 164 drygt 37 000 kronor så priset var ett riktigt kap.

VILADE I GODSMAGASIN

I tio år körde Henrik den högerstyrda 164:an på sydafrikanska vägar, så långt från salt och slask man kan komma. Under 1986 flyttade han tillbaka till Sverige och tog Volvon med sig. Familjen Åkerlund döpte bilen till Violetta, men den registrerades aldrig i Sverige. Efter en tid flyttade Henrik till Australien och bilen togs över av barnen i Sverige. Han kom dock hem till Sverige under somrarna och körde runt 100 mil per sommar med klassikern. Under vintrarna stod bilen i ett godsmagasin i Borlänge och användes aldrig av Henriks barn. Efter en tid dog Henrik och bilen föll troligtvis i glömska.

En bekant hörde av sig till mig under år 1998 och berättade att en unik 164 stod uppställd i Borlänge säger Björn. Han visste att jag gillade gamla bilar, speciellt Volvo. Jag undersökte 164:an, som bara hade rullat 5 638 mil. Den hade ratten på fel sida och en för mig okänd färgnyans på lacken, dock var kulören ganska nära den vinröda originalfärgen. Först trodde jag bilen var engelsk, men vid kontakt med ägarna visade sig det afrikanska ursprunget. Jag köpte bilen direkt!

TORRA ORIGINALDÄCK

Det enda Björn behövde göra med bilen var en allmän service och bytt ut strålkastarinsatserna för högertrafik. Han monterade nya däck, men sparade de något torra originaldäcken. Det som skiljer sig från svenskbyggda 164:or, är enligt Björn att stötfångarna är till-

Björn Hiertner på klassisk faluröd mark vid sin firma i Gamla herrgården i Falun med sin afrikanska Volvo 164 E och firmabilen, en Volvo Duett från 1982.

"Först trodde jag bilen var engelsk, men vid kontakt med ägarna visade sig det afrikanska ursprunget."

verkade i kromat stål och att baksätets ryggstöd som är helt och inte delat längst upp. En fungerande luftkonditionering fanns också. Mätarna var från början graderade i kilometer, liter och så vidare, enligt svensk standard.

– Det är ovant att köra en högerstyrd bil i högertrafik, säger Björn. Allt blir bakvänt och det kan bli ganska krångligt i vissa situationer. Jag försöker lära mig. Rondellkörning är värst! Men det blir inte så mycket körning för mig. Sedan 2001 har det bilen bara gått 25 mil. Bilen är så pass unik att jag är väldigt försiktig med den.

– Dessutom har vi småbarn i familjen som kräver sitt samt tapetserarfirmen jag driver – Hiertners Tapetserarverkstad. En firma som ►

Den välbevarade motorn som bara snurrat med i drygt 6 000 mil.

Diverse broschyrer och handlingar följde med på köpet. Sådant är alltid värdefullt när man försöker ställa samman bilens historia.

Nya däck med vita däcksidor var nödvändiga på 164:an då originaldäcken hade torkat i den afrikanska värmen.

Klassikerfakta

Bilmodell: Volvo 164 E-74
Pris ny: 5 000 Rand **Pris nu:** 5 000-150 000 kr
0-100 km/tim: 10,2 sek **Toppfart:** 185 km/tim
Motortyp: Rak 6 cylindrig, B 30E
Volym: 2 978 cc
Ventilsystem: 12 ventiler, 1 kamaxel, stötstänger
Bränslesystem: insprutning
Effekt: 160 hk DIN/5 500 varv
Vridmoment: 231 Nm/4 200 varv
Transmission: manuell, 4 växlar
Drivning: bak
Bromsar fram/bak: skivor/skivor
Styrning: snäcka, servo
Antal rattvarv: 3,7 **Vändcirkel:** 10,3 m
Hjulställ fram: dubbla tvärlänkar, skruvfjädrar, krängningshämmare
Hjulställ bak: stel axel, skruvfjädrar, längs- och tvärstag
Fälgtyp/storlek: plåt, 5,5x15 tum
Däckdimension: 175x15
Hjulbas: 272 cm
Spårvidd fram/bak: 135/135 cm
Längd/bredd/höjd: 472/171/144 cm
Tjänstevikt: 1 450 kg
Snittförbrukning: 14 l/100 km

Observera ryggstödet som är helt upptill jämfört med som vanligtvis är delat längst upp.

► farfars far, Hans Hiertner, startade 1921 och som finns kvar på samma ställe i en av Faluns kulturstadsdelar - Gamla herrgården.

Som vardags- och firmabil har Björn en fin Volvo Duett från 1962 med bland annat klassiskt takräcke. En robust bil som man kan se Björn fräsa runt med mest varje dag med leveranser, oftast möbler, i bagageutrymmet. Duetten kommer att rulla och snurra många år till.

- Det hoppas jag även att 164:an också

kommer att göra, säger Björn. Den kommer jag aldrig att sälja, då den är så udda. Någon cruising blir det inte. Däremot brukar jag gå ner i centrum av Falun och titta när det är möten på somrarna. Det skulle vara kul att åka på Englandssemester med bilen. Den är ju högerstyrd och borde passa som handen i handsken på den stora ön. Ett drag kommer nog att monteras och då kanske vi kopplar på den gamla SMV-husvagnen från 1964. Det skulle nog bli succé! ■